Ar pascha wisuschehkiga augsta Keisara wehleschanu.

Makſa ar peeſuhtiſchanu par paſti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 75 kap.
beſ Peelikuma: par gadu 2 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 40 „
beſ Peelikuma: par ½ gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 90 „
beſ Peelikuma: par ¼ gadu — „ 70 „

Makſa beſ peeſuhtiſchanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
beſ Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
beſ Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 50 „
beſ Peelikuma: par ¼ gadu — „ 30 „

Mahjas Weeſis.

Mahjas Weeſis teek iſdots feſtdeenâm no pllſt. 8 fahkot.

Makſa par ſludinaſchanu:
par weenas flejas ſmalku rakſtu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda eenem, makſa 8 kap.

Redakcija un ekſpedicija Rigâ, Ernſt Plates grahmatu- un bilſchu-drukatawâ un burtu-leetuwê pee Petera baſnizas.

37. gada-gahjums. — Mahjas Weeſis iſnahk weenreiſ pa nedeku.

№ 15. Seſtdeen, 11. aprilî. 1892.

Mahjas Weeſi ar Peelikumu war paſtellet un **ſludinajumus** nodot **Rigâ, manâ drukatawâ un Latweeſchu grahmatu pahrdotawâ pee Petera baſnizas.** Beſ tam Mahjas Weeſt war wehl paſtellet beſ daudſ peenemſchanas weetâm Peterburgas un Jelgawas Ahrrigâ, wehl zitâs pilſehtâs, kâ: **Zehſis:** B. Peterſon un Grahwel kgu pahrdotawâs; **Walkâ:** M. Rudolff un Paulin kgu grahmatu pahrdotawâs; **Walmeerâ:** E. G. Trey un dehla kgu grahm. pahrdotawâ; **Rujenê:** J. Alkſne kga grahm. pahrdotawâ; **Landonâ:** pee grahm. ſehjeja Karl Gruhſin kga; **Jannſelgawâ:** A. Schwabe kga grahm. pahrdotawâ; **Jelgawâ:** Beſthorn kga grahm. pahrdotawâ, Pils ielâ; H. Allunan un Jaeger kgu grahm. pahrdotawâs; **Bauſkâ:** Beckmann kga grahm. pahrdotawâ; **Kuldigâ:** Beſthorn kga grahmatu pahrdotawâ; **Talſôs:** H. Tow kga grahmatu pahrdotawâ un bibliotekâ un Wolontſchewſki kga grahmatu pahrdotawâ. Tad wehl „Mahjas Weeſt" war apſtellet pee ſaweem zeen. draudſes mahzitajeem, ſkolotajeem un pagaſta ſkrihwereem, kurus mihli luhdſu, tahdas apſtelleſchanas laipni peenemt.

Alekſ. Kulikowſky,
Rigâ, Grehzneeku ceelâ Nr. 9.
Tapetes
jaunakôs muſturôs un par daſchadam zenam,
lehtakâs
juhrmalas tapetes
eemihletôs jaunôs muſturôs un krahſâs.
Tahlak:
logu rulos,
kokos-luhka maſchas un grihdu ſegus u. t. t.
Wihnes mehbeles
iſ flawenâs
Jekaba un Joſefa Kohna fabrikas,
Wihnê, Pilsrinki Nr. 3.
Jt ihpaſchi peedahwaju ſtiprus
ſehdekſus, foteljus un diwanus
ar furneerem.

Uſaizinajums.

Jau wairak gadus muhſu ſemkopibai jazihnas koti gruhtôs apſtaktôs un tadêl wiſeem ſpehkeem japuhlejas, lai waretu zaur kahrtigu ſem- un lopkopibu un pareiſaku peena iſleetoſchanu u. t. t. no ſemes labakus eenehmumus iſdabut.

Peedſihwojumi mahza, ka ſaweenoteem ſpehkeem war mehrki weeglaki ſaſneegt un konkurenzei droſchaki preti ſtahtees. Jaeewehro, ka ſemkopiba pehdejôs gadôs eewehrojamu ſoli uſ preekſchu ſpehruſe it ihpaſchi teknifkâ un lopkopibas ſinâ, un katra ſemkopja tiklab leel- kà maſgruntneeka ſtingrs un zeeſchs peenahkums ir, no ſcheem jaunlaiku panahkumeem ari ſew labumu ſmeltees.

Lai katras kahrtas ſemkopjam Widſemes Latweeſchu datâ buhtu iſdewiba, ſawâ darba-laukâ tahlak iſglihtotees un zaur ſpreedumeem pahrleezinatees, waj wina darbibas panahkumi jaunlaiku praſijumeem peeweenoti; tahlak ari lai ſemkopibas raſchojumu pahrdewejeem un pirzejeem pahrdoſchanu un pirkſchanu, ſewiſchki lopkopibâ, atweeglotu, Deenwidus-Widſemes ſemkopibas beedriba, ar Augſtas Waldibas atlauju, nolehmuſe, iſrihkot Zehſis katru gadu ſemkopibas-, amatneezibas- un ruhpneezibas-iſſtahdi, ſaweenotu ar waiſlas lopu tirgu wairakſoliſchanâ.

Tadêl teek luhgti wiſi maſgruntneeki, amatneeki u. t. t. ſcho wiſpahribai ſwehtibu neſoſcho iſrihkojumu zaur dſihwo peedaliſchanos pabalſtit, par ſwehtibu muhſu ſemkopibai un par labu wiſai ſemei.

Zehſu iſſtahdes komiteja.

Par ſkolas leezibam tautas ſkolâs.

Seemas ſkolas laiks nahk uſ beigam un lihdſ ar to laba dala iſ muhſu tautas jaunajâm atwaſam uſ wiſeem laikeem taiſas atſtât ſkolas telpas, kur nu teem wiſâ muhſchâ buhs jaapmeerinas ar tahm ſkolas ſinibam, ko tee ſawâ ihſajâ ſkolas laikâ ir eeguwuſchi. Tee behrni, kas ſawu ſkolas gaitu ir ar labâm ſekmem pawadijuſchi, pateizigu ſirdi atſkatiſees atpakal uſ ſkolâ pawadito laiku. Turpreti tee, kam mahzîſchanâs ir bijuſe par kruſtu, tee nahkamibâ ſajutiſ ſahpigi truhkumu. Bet lai ſawu laiſkumu pee mahzîſchanâs un wehlak ſajuhtamo nejehdſibu atwainotu, teem waina jameklê newis pee ſew paſcheem, bet pee zita, it ihpaſchi pee ſkolotaja, kà tas jau it beeſchi nahk preekſchâ. Lai ſkolotajs waretu atſwabinatees no nepelniteem pahrmetumeem un pakam, tad winam jaruhpejas ſawas ſlawas labâ, ihpaſchi tamêr, kamêr neſlawas zehlaji wehl atrodas wina pahrſinâ, t. i. kamêr tee wehl ſehſch uſ ſkolas ſola, un ne wis, kà daſchi mehgina, wehlakôs gadôs, kad maſais mulkinis buhs iſaudſis par leelu mulki.

„Mahjas Weeſa" 8., 9., 10. un 11. numurâ numiklab leel- kà maſgruntneeka ſtingrs un zeeſchs peenahkums ir, no ſcheem jaunlaiku panahkumeem ari ſew labumu ſmeltees.

Lai katras kahrtas ſemkopjam Widſemes Latweeſchu datâ buhtu iſdewiba, ſawâ darba-laukâ tahlak iſglihtotees un zaur ſpreedumeem pahrleezinatees, waj wina darbibas panahkumi jaunlaiku praſijumeem peeweenoti; tahlak ari lai ſemkopibas raſchojumu pahrdewejeem un pirzejeem pahrdoſchanu un pirkſchanu, ſewiſchki lopkopibâ, atweeglotu, Deenwidus-Widſemes ſemkopibas beedriba, ar Augſtas Waldibas atlauju, nolehmuſe, iſrihkot Zehſis katru gadu ſemkopibas-, amatneezibas- un ruhpneezibas-iſſtahdi, ſaweenotu ar waiſlas lopu tirgu wairakſoliſchanâ.

Tadêl teek luhgti wiſi maſgruntneeki, amatneeki u. t. t. ſcho wiſpahribai ſwehtibu neſoſcho iſrihkojumu zaur dſihwo peedaliſchanos pabalſtit, par ſwehtibu muhſu ſemkopibai un par labu wiſai ſemei.

Zehſu iſſtahdes komiteja.

Par ſkolas leezibam tautas ſkolâs.

Seemas ſkolas laiks nahk uſ beigam un lihdſ ar to laba dala iſ muhſu tautas jaunajâm atwaſam uſ wiſeem laikeem taiſas atſtât ſkolas telpas, kur nu teem wiſâ muhſchâ buhs jaapmeerinas ar tahm ſkolas ſinibam, ko tee ſawâ ihſajâ ſkolas laikâ ir eeguwuſchi. Tee behrni, kas ſawu ſkolas gaitu ir ar labâm ſekmem pawadijuſchi, pateizigu ſirdi atſkatiſees atpakal uſ ſkolâ pawadito laiku. Turpreti tee, kam mahzîſchanâs ir bijuſe par kruſtu, tee nahkamibâ ſajutiſ ſahpigi truhkumu. Bet lai ſawu laiſkumu pee mahzîſchanâs un wehlak ſajuhtamo nejehdſibu atwainotu, teem waina jameklê newis pee ſew paſcheem, bet pee zita, it ihpaſchi pee ſkolotaja, kà tas jau it beeſchi nahk preekſchâ. Lai ſkolotajs waretu atſwabinatees no nepelniteem pahrmetumeem un pakam, tad winam jaruhpejas ſawas ſlawas labâ, ihpaſchi tamêr, kamêr neſlawas zehlaji wehl atrodas wina pahrſinâ, t. i. kamêr tee wehl ſehſch uſ ſkolas ſola, un ne wis, kà daſchi mehgina, wehlakôs gadôs, kad maſais mulkinis buhs iſaudſis par leelu mulki.

„Mahjas Weeſa" 8., 9., 10. un 11. numurâ numpat bij nodrukats kahds teizams rakſts „Wezaki un ſkola", kas katram wezakam buhtu eewehlams iſlaſit un eewehrot. Bet neſkatotees uſ minetâ rakſta ſwarigumu, tomêr tas buhs ſauzeja balſs tukſneſi. Jautaſim, waj tee wezaki, kas wehl ir ſkolas eenaidneeki, laſa awiſes? Un ja daſchs warbût ari laſitu awiſes, bet waj winſch laſis tahdu rakſtu? Jaatbild ar ne! Tahdus rakſtus leelakâ daka pat iſ zentigajeem awiſchu laſitajeem atſtâj gluſchi ne-eewehrotus, un daſchreiſ pat ſirdâs, ka tikdaudſ telpas aiſnemot „tahdi neeki", kurpreti par ſahdſibam, ugunsgrehkeem, ſlepkawibam un ziteem labakeem ſtikeem par daudſ maſ wehl rakſtits. Siniſki rakſti, kas wairak iſglihtotam zilwekam ir tee intereſantakee, tee Latwju publikas leelakai dalai ir maſwehrtigi, tadêl ka gruhtak ſagremojami.

Lai neiſglihtotus wezakus ar ſkolas uſdewumu wairak waretu eepaſihſtinat, tad preekſch tam jaluhko atraſt zitads lidſeklis. Pehz manâm domam ſchim noluhkam labas ſekmes atneſtu ſkolas leezibas. Sihmejotees uſ ſkolas leezibam, Kurſemes ſkolas likumôs wahrdu pa wahrdam ſtahw ſchitâ: „Pusgada galâ zenſuru ar peeſihmejumu par uſweſchanos, par nokawetâm deenam un par mahzeſchanu gada-behrneem „wajaga" dot, ſeemas behrneem „waretu" dot, ja ari ſcheem tas derigi iſrahdijees." (Laukkolu nolûks un organiſazija 18. §.) Tà tad ſkolotajs naw peeſpeeſts, ſeemas behrneem dot ſkolas leezibas un, zik man ſinams, leelakâ daka ſkolotaju ari nedod, iſnemot tikai to gadijumu, kad behrnam jauſrahda leeziba par to, ka winſch trihs ſeemas apmeklejis ſkolu, kas jauſrahda mahzitajam, ejot pee eeſwehtiſchanas. Tà tad par trim ſeemam peeteek ar weenu ſkolas leezibu!

Waj brihnums, ka ſkolotajam tà rihkojotees, behrnu wezaki it neka neſinadami ne par ſkolas darbibu, ne par mahzibam, ne ari par behrna uſweſchanos, uſzihtibu un ſekmem, daudſreiſ no behrna gaida gluſchi ne-eeſpehjamu? Un ja nu iſrahdas, ka behrns naw tiktâl tizis uſ preekſchu ſinibâs, kà ziti behrni, jeb kà wezaki to zerejuſchi, jeb atkal, ka behrns naw tikumibas ſinâ labojees, tad wiſa waina — ſkolotajam! Un deemſchêl, tahds pahrmetums no wezaku puſes daudſreiſ ir pilnigi dibinats, un ſkolotajs to ir pelnijis. Katram wezakam ruhp ſawa behrna labklahjiba, un tadêl winſch ir ſuhtits ſkolâ. Kad ſkolotajs, behrnu ſawâ audſinaſchanâ uſnemdams, negrib wairs wezakeem par behrna ſekmem un uſweſchanos ſneegt nekahdas ſinas, tad ſkolotajs ſawu uſdewumu uſ puſi tikai iſpildijis.

Daudſreiſ nahk preekſchâ, ka ſkolotajs, pee behrna audſinaſchanas nedrihkſtedams iſleetot tahdus lidſeklus, kà wezaki, paleek weenaldſigs pret ſawa audſekna nepareiſibam. Peemehram, behrns ir nerahtns, ar ziteem ſapluhzas weenreiſ, diwreiſ, jeb wairak reiſes, jeb tas ir gluſchi ſlinks pee mahzîſchanâs, nu, ſkolotajs eeſahkot winu paſkubinâs lehneem wahrdeem, wehlak winſch jau kerſees pee ſtingrakeem lidſekleem u. t. t.; bet beeſchi gadas, ka wiſi ſkolotaja puhlini paleek beſ jeb kahdâm ſekmem, t. i. behrns pluhzas arween wehl, kaut ari paſlepus, un ſlinko tapat paſlepus, dari ar to, ko daridams. Te nu, ja behrns wehl buhtu labojams, tad to waretu panâkt tikai wezaki, winu ſtingri pahrmahzidami. Bet, kà lai wezaki to war ſinat, kà ſkolotajs rihkojas ar winu behrnu, kà ar uſtizeto weenu podu lidſibâ? Kur te nu war nahkt ſpehkâ daudſkârt iſſazitais wehlejums, ka wezakeem ar ſkolotaju pee behrnu audſinaſchanas wajagot eet roku rokâ? Tee ir wahrdi beſ darbeem. Tapêz ſkolotajeem naw japaleek pee wehleſchanâs ween, lai wezaki tuwojas ſkolai un lai ir jo projam palidſigi pee behrnu pareiſas audſinaſchanas, bet teem pee ta noluhka ſaſneegſchanas ir japeeſleenas ar darbeem, wineem ir japeeſpeeſch wezaki, ruhpetees par ſaweem behrneem ari tad, kad tee ir nodoti ſkolâ, lai tad par behrna ſekmem ſkolotajs un wezaki paleek weenlidſigi atbildigi, bet ne, kà lihdſ ſchim, wiſa atbildiba guk uſ ſkolotaja ween.

Pee ſcha mehrka ſkolotajs wiſweeglak tiks, kad winſch ſaweem ſkoleneem iſdos kahrtigas ſkolas leezibas, kas wezakeem japaraſta un jaeewehro. Skolas leezibas jaiſdod newis par trim ſemeſtreem weenreiſ, jeb ari tikai katra ſemeſtra beigâs ween, bet maſakais trihsreiſ weenâ paſchâ ſemeſtri. Weena ſemeſtra ſkolas leezibai, kura trihsreiſ ſemeſtri uſrahdama wezakeem, jabût drukatai uſ weenu paſchu lapu, peemehram pehz ſchahda parauga:

Daſchadi rakſti.

Stuhrejamâ gaiſa kuga iſgudrojums.

Pehrnajâ gadâ zeen. „Mahjas Weeſa" laſitajeem jau tapa ſinots, ka Amerikâ radees wihrs, kas, kà leekas, bijis tik laimigs, atraſt to, pehz ka zilweze gadu ſimteneem ilgi welti bija pehtijuſe, ſimteem mahzitu wihru ſawas galwinas nopuhlejuſchi. Ari bija teikts, ka Amerikâ ſaſtahdijuſês beedriba, kas dod peeteekoſchi naudu, ka lai jauno brihnumu waretu paſaulei rahdit nahkamâ 1893. gadâ, Tſchikago paſaules iſſtahdi atklahjot. Par ſcho iſgudrojumu bija teikts, ka zilwekam buhs eeſpehjams, lihdſigi putnam, pa gaiſu leelâ ahtrumâ ſkreet, uſ kuru puſi tik gribês. Iſgudrotajs bija aprehkinajis, ka ar wina gaiſa kugi warês 24 ſtundu laikâ pa gaiſu atſkreet no Amerikas uſ Eiropu.

Kamêr wehl wiſi ſinkahrigi gaidija nahkamo gadu, lai par ſcho brihnuma iſgudrojumu dſirdetu tuwakas ſinas, te, negaidot, pehdejâ laikâ wiſu prahtus waldſina pahrſteidſoſchâs ſinas, ka ap Warſchawu, Kownu, Dinaburgu un pat Rigâ redſeti gaiſâ ſawadi ſpihdekli, kas pa gaiſu brihnum ahtri kuſtejuſchees un tad paſuduſchi aiſ Pruhſchu robeſcham.

Pirmâ galâ ſchahdam wehſtim nepeeſchkihra nekahdu ſwaru, ja, par tahm pat jokojâs, ka warbût daſcham azis bijuſchas apreibuſchas un tad neſin ko gaiſâ redſejis. Bet kad ſchahdas ſinas arween wairak ari no zitâm puſem iſplatijâs, tad ſchahm walodam jau ſahka peeſchkirt leelaku ſwaru un ari laikraſti ſcho reto weeſi ſahka apſweizinat garôs eewadraſtôs, jo, ja gaiſchais ſpihdums, ko daudſi redſejuſchi, pateeſi ir gaiſa kugis un tas arween redſets eewehrojamu Kreewijas zeetokſchnu tuwumâ, tad neſchauboſchi jatiz, ka Wahzeeſchi ſcho jauno iſgudrojumu tuhlit iſleeto kara mehrkeem, no gaiſa apluhkodami wiſus zeetokſchnu noſlehpumus. Tà tad leeta ar ſcheem gaiſa kugeem ſahk palikt it nopeetna!

Zik tomêr wiſâm leelâm brehkam pamata, to rahdis nahkotne. Schoreiſ tik zeen. laſitajeem paſtahſtiſim, ko Kreewu awiſe „Kijewſkoje Slowo" par ſcheem redſeteem gaiſa kugeem ſino.

Minetâ awiſe raksta: Kara gaiſa kugis, kuru pehz patikſchanas war ſtuhret — ir tatſchu iſgudrots! Tas ir gluſchi jauns, Wahzu iſgudrojums.

Schi pate awiſe tahlak pat paſneedſ tuwakas ſinas, kà jaunais gaiſa kugis tapis iſgudrots. Prot, kahds jauns inſcheneers, kas dſihwojis Berlinê, ilgu laiku mehginajis iſgudrot kahdu „ſkrejoſchu krehſlu", tahdu eetaiſi, ar kuru weenam zilwekam buhtu eeſpehjams, pa gaiſu aiſſkreet no weenas weetas uſ otru. Eetaiſe wairak domata preekſch mahju wajadſibam. Wina gudrojuma puhlini beigâs bijuſchi ſekmigi, pehz kam laimigâ iſgudrotaja draugs, kahds Pruhſchu wirſneeks, winam dewis padomu, lai winſch ſawu iſgudrojumu iſleetojot leelâ mehrâ, pee kam winu darijis uſmanigu uſ Franzuſcha Krebſa un Renara gudrojumeem, kuri gandriſ jau laimejuſchees.

Uſ ſchahdu pamudinajumu inſcheneers jauneem ſpehkeem kehrees pee gruhtâ darba, pee kam Pruhſchu kara miniſtrija wina darbeem nopeetni ſekojuſe.

Pehdigi jauneklim laimejees iſgudrot tahdu gaiſa kugi, kuru pehz patikſchanas war ſtuhret un kas putna ahtrumâ pa gaiſu laiſchas. Laimigais inſcheneers par ſawu iſgudrojumu bijis tà pahrſteigts, ka ſaudejis prahtu. Wina darbniza, kurâ ſtrahdajuſchi 16 zilweki, kà ari wina kabinets lihdſ ar wiſeem planeem, ſihmejumeem, mudukeem un aprehkinajumeem tuhlit pahrgahjis Pruhſchu kara miniſtrijas ihpaſchumâ, kas nu tagadejo gaiſa kugi pagatawojuſe.

Kugi pa gaiſu dſenot ar elektribas ſpehku, tas pehz waditaja gribas warot katrâ laikâ pazeltees gaiſâ un ſkreet, uſ kuru puſi tik patihkot, pee kam wehjſch ne-eſot nemaſ par kawekli. Tapat kugi warot gaiſâ uſ weetas noturet, kà ari braukt ahtraki jeb gauſaki. Lihdſ ſchim eſot pagatawots tikai weens weenigs ſchahds gaiſa kugis un tas warot neſt 2 zilwekus un lihdſ 8 pudi balaſta. Zik ahtri kugis pa gaiſu warot ſkreet, to warot noſkarſt no ta, zik ihſâ laikâ kugis redſets daudſâs weetâs, kas eewehrojami tahlu weena no otras.

Schahs ſinas awiſe „Kijew. Slowo" dabujuſe no kahdas perſonas, kas atzelojuſe no Berlines.

Beigâs minetâ awiſe wehl ſino, ka ſchis gaiſa kugis redſets ari Kijewâ. Ar labu operu tahlſkatu warejis ſkaidri redſet, kà 2 zilweki ſehſch kugî. Spihdums no kuga bijis tahds pat, kà tas zitâs weetâs eewehrots.

Ja ſinas iſrahdas par pateeſam, tad Wahzeeſchi buhtu aiſſteiguſchees Amerikaneem preekſchâ. Waretu ari pat buht, ka ſchis Wahzeeſchu inſcheneers iſleetojis Amerikana atradumu ſew par labu.

Lai nu buhtu kà buhdams, tik daudſ gan nojehdſams, ka mehs ſtahwam jauna laikmeta durwju preekſchâ, zaur ko wiſâ paſaulê notiks wareni pahrgroſijumi.

A—eets.

Muhſu ſentſchu padomi un prahtojumi par weſelibu un labklahjibu.

Limbaſchu juhrmalas apgabalâ ſallauſijis Vaironis.

Scholaiku audſe eemanto dſihwes wajadſibam peemehrotas gudribas un ſinatnibas — ſkolâs, kas ir gaiſmas neſejas wahrda ihſtenâ noſihmê. Kahdejadi katrs ir peeſaminajees ſkolu paſneegtâs mahzibas, jeb, kà laudis mehdſ ſazit, kahdu ſkolu katrs ir dabujis, — ſamehrâ ar to winam ari jaeenem dſihwê ſaws ſtahwoklis.

Senatnê turpretim ſchi leeta bij gluſchi zitada. Semneeku, ſemes ruhkiſchu, kahrta bij eeſlehgta ſtingrâs robeſchâs, kuras, iſglihtibas gaiſmai gluſchi truhkſtot, nebij eeſpehjams pahrkâpt. Mums, iſglihtibas ſaulites apmirdſeteem, uſ ſcho tahlo pagahtni atpakal atraugotees, iſleekas ſchee laiki buht eetihſtiti beeſâ tumſibas ſegâ, kas zelas no eeſpaida, kuru mehs dabonam no wehl uſglabajuſchamees tolaiku paraſcham un mahntizibam.

Schihs ſenlaiku paraſchas un ſinaſchanas prahtâ apzerot, mums janâk pee atſihſchanas, ka tajôs laikôs winas ir gan kauſchu ſadſihwê ſpehlejuſchas tahdi pat ſawu lomu, kà tagad ziwiliſazija, iſglihtiba. Waram eedomatees, ka tas, kuram bij wairak tahdu ſinaſchanu un gudribu, tika no ziteem zeenits un labprât eeredſets, un ka pee tahda ziti ſareſchgetôs gadijumôs greeſâs pehz padoma un iſpalidſeſchanas. Waram domatees, ka tehws, dehlam dſihwê eeſtahjotees, un mahte, meitai tautâs iſejot, dewa wehl lihdſ, peeweenojot pee jau no behrnu deenam paſneegtâm mahzibam, pehdejos aiſrahdijumus un padomus, kas bij pa leelakai dalai tahdi, kurus mehs tagad turam par mahntizibam.

No ta, zik tahdas paraſchas un ſinaſchanas ir bijuſchas wiſpuſigas, t. i. atteezoſchâs uſ wiſwiſadeem dſihwes gadijumeem, wajadſibam, leetam, darbeem u. z., mehs waram gan wehrot, ka muhſu ſentſchu gars neleedſami ir bijis jo eeſpehjigs, zenſdamees, lai gan pa nepareiſo zeku, uſ pilnigumu. Brihnidamees mehs, jaunâ audſe, raugamees uſ aiſmirſtibai iſrauteem muhſu ſentſchu gara mantu krahjumeem.

Sekoſchâs rindinâs gribu no ſcha bagatâ apzirkna paſneegt kahdus graudinus, kuri muhſu preekſchtetſcheem derejuſchi ſewiſchki weſelibas un labklahjibas jautajumôs:

Ja tekoſchâ uhdenî maſgâ azis, jeb mutes uhdeni lej tekoſchâ uhdenî, tad ſahpês azis un pee gihmja metiſees iſſitumi.

Pee ehſchanas newajaga neko atſtât blodâ, jo tad dabûs wahjas azis un neweſelu wehderu.

Augonam metotees, jaaptaiſa pirkſti ar ſeekalam

Skolas apleeziba

preeksch

N. N. skolas skolena N. N.

par 189 g. seemas semestri.

	Uswescha nàs.	Mahzibu preekschmeti.	Uszihtiba.	Sekmes.	Peesihmejumi.
I. Oktobris. Novembris. Dezembris.	Wehlak atnahza: Nokaweja: Slawets: Smahdets:	Religija: Latweeschu waloda: Kreewu waloda: Rakstu darbi: Rehkinaschana: Geografija: Dseedaschana:			
	Skolotajs:		Wezaku paralsts:		

	Uswescha nàs.	Mahzibu preekschmeti.	Uszihtiba.	Sekmes.	Peesihmejumi.
II. Janvaris. Februaris.	Wehlak atnahza: Nokaweja: Slawets: Smahdets:	Religija: Latweeschu waloda: Kreewu waloda: Rakstu darbi: Rehkinaschana: Geografija: Dseedaschana:			
	Skolotajs:		Wezaku paralsts:		

	Uswescha nàs.	Mahzibu preekschmeti.	Uszihtiba.	Sekmes.	Peesihmejumi.
III. Marts. Aprils.	Wehlak atnahza: Nokaweja: Slawets: Smahdets:	Religija: Latweeschu waloda: Kreewu waloda: Rakstu darbi: Rehkinaschana: Geografija: Dseedaschana:			
	Skolotajs:		Wezaku paralsts:		

Wehl labak buhtu, kad lauku skolâs waretu eewest tahdus schurnalus, kà pilsehtu skolâs, zaur ko pahrskats par behrna sekmem wehl beeschak waretu tikt stahdits wezakeem preekschâ.

Schahdas skolas leezibas ispildot, skolotajam jastrahdà pehz labakàs pahrleezinaschanàs un jaraksta pilniga taisniba, sihmejotees uf skolena darbeem un nedarbeem. Buhtu koti nepareisi, ja slinkim par uszihtibu un netiklim par uswescha nos dotu „apmeerinoschu" numuru, un kreetno skolenu atstahtu bes usslawas. Netikumi stingri jagraisa un tikumi jatenzina.

Apluhkosim wehl tos labumus, kas zeltos zaur tahdàm skolas leezibam.

Slinkis, jeb zitadi palaidnigs skolens mahjâ aiseedams, nekad wezakeem neteiks taisnibu, ka winsch newihscho mahzitees, jeb ka winsch nelabi uswedàs skolâ. Wezaki, kureem labprât patik no saweem behrneem labu ween domat un zeret, ir peespeesti, tizet no behrna weikli isdomateem mahneem, kamèr beidsot, behrnam no skolas isstahjotees, nahk gaismâ, ka wezaki sawâs zeribâs ir wihluschees jeb peewilti. Bet tadèt, ka wezaki nesin neka par skolas darbeem, par sinibam, kuras skolâ teek mahzitas un ari par to, kahdâ mehrâ skolâ nodarbojas ar behrnu tikumibas laboschanu, tad wezakeem tuhlit rodas greisas domas par skolotaju un par skolas darbeem, kadèt tad ari skolotajam ir nereti jadsird nepatikschanas.

Te nu skolas leezibas nahk ihstâ weetâ. Tahs no pascha pirmà gala wezakeem liks dsihwu dalibu nemt pee behrna sekmem. Ja no pirmàs apleezibas buhs redsams, ka behrns ir bijis slinks, jeb nelabi uswedees, tad wezaki paschi kersees pee lidsekleem, kà nelabumus nowèrst, behrnu pahrmahzot un peekodinot, lai tas gahdà, ka nahkamaja apleeziba wineem war darit preeku. Schahdejadi behrns no diwàm pusem tiks speests labotees, un tà ari wezaki paschi no sewis buhs nahkuschi skolotajam paligâ, tuwojoschees skolai un ar skolotaju pee behrnu audsinaschanas sahkuschi eet roku rokâ, uf ko teek issazitas tikai karstas, bessekmigas wehleschanàs. Olgerds.

No eekschsemes.

a) Waldibas leetas.

Kahdejadi peedsenami krona un semstes nodokli no imobilijam, kas isdotas uf ilggadigu nomu un pee kam ihpaschneeks sanehmis nomas sumu eepreeksch, ar nomataju kontraktu noslehgdams, par to „W. G. A." issino sekoscho:

Eewehrojot to, ka 1) krona un semstes nodokli no tahda ihpaschuma newar no ta tapt peedsihti, kursch, kà nomneeks, sanem ihpaschuma eenahkumus, un ka peedsihschana no pascha ihpaschneeka, kursch nomu sanehmis uf wairak gadeem eepreeksch, praktikâ ari naw isdarama, un 2) ka schahdi nodokli gut uf ihpaschuma pascha, kursch, bes schaubischanàs, dehl parada samaksaschanas taptu atklahtâ wairaksolischanâ pahrdots — finantschu ministerija luhds eekschleetu ministeriju, isskaidrot gubernu waldem, ka tos atgadijumòs, kur ihpaschums isnomats uf sawstarpeja, waj pee notara noslehgta kontrakta pamata, bet ne krepostà teesas nodalâ apstiprinats (notariata nosazijumu 160. art.), peedsihschanai jagreeschas, pehz ziwilleetu 1703. art. pamata, pret ihpaschumu paschu — pee kam, to pahrdodot wairaksolischanâ, kà ari pee issludinaschanas pirzeji darami usmanigi uf to, ka lihdsschinejais ihpaschneeks, uf schahda kontrakta pamata, sanehmis wairak nekà diwu gadu nomu uf preekschu, par ko pirzejam paleek teesiba, nomas sumu par wisu pahrejo nomas laiku prasit no nomataja, pee kam schim atkal paleek teesiba, prasit atpakal nomas sumu no agrakà ihpaschneeka, kursch to sanehmis.

Zehsu-Walkas rajona 4. eezirkna meerteesnesis kol. asesors Worobjews, uf pascha luhguma, eezelts par Widsemes papildu meerteesnesi.

Par Rigas-Dinaburgas, Dinaburgas-Witebskas un Orlas-Witebskas dselsszelu wirskontroleeru eezelts Sisranas-Wiasmas dselsszela wirskontroleera paligs Tirtows.

Pee muhsu konsulateem wakaru puses waldibu walstis, kà „Peterb. Wed." stahsta, tapschot dibinatas sewischkas skolas preeksch swehrinateem tulkeem, un leelakâs pilsehtâs, kur uniwersitates, dibinat wakaru kursus preeksch Eiropas wakaru puses walodam teem, kas peedalas pee teem — un proti tahdâ weidâ, kà tee eerihkoti pee Maskawas Lasarewa instituta.

Wiseem polizijas deenastà stahwoscheem gorodowojeem, kuri kara deenastâ buhdami bijuschi par feldwebeleem, waktmeistereem, apakschofizeereem waj gefreiteem; tapat polizijas nowada usraugeem, kuri kara deenastâ buhdami stahwejuschi atteezoschamees tschinâ, uf eekschleetu ministra wispasemigako preekschlikumu Wina Majestate Keisars 9. janwari 1892. g. Wisaugstaki pawehlejis: — uf plezu schnores lejas galâ nest peenahkoschas schkerspagonas, uf kuràm lai usschuhtas tahs nosihmes, kuras atteezas uf winam bijuscho tschinu kara deenastâ.

Pahrmaina nolikumòs par konkursa pahrwaldischanu. Kà „Pet. Wed." dsirdejuse, teesu ministra preekschlikumu par pahrmainam pastahwoschòs nolikumòs pee konkursa pahrwaldischanas, walsts padome apstiprinajuse. Schimbrihscham par presidenteem top eewehletas personas is swehrinatu adwokatu, priwatadwokatu waj komerzteesu eerednu kahrtas, bet ne faktiskee parada deweji. Zaur jaunajeem nolikumeem schis paradums top pahrgrosits, pee kam pamata nosazijumi sihmejas ari uf kuratoreem. Pehz jauneem nolikumeem usraudsiba par leetas pareiso gahjeenu konkursa atgadijumòs padota teesu resorta eeredneem.

b) Original-sinojumi.

No Pinkeneekeem. Muhsu Nikolai basnizâ puhpolu swehtdeenâ eeswehtija 22 meitas un Annas basnizâ salâ zeturtdeenâ eeswehtija 13 meitas. Abas basnizas bij koschi puschkotas. Kads baznicens.

No Olereem. Scha gada 30. marta wakarâ, no Rujenes meestina uf mahju zelodami, wairak jaunekli usbrukuschi kahdam zitam jauneklim un winu aplaupijuschi; diwi turejuschi rokas, weens isnehmis is kabatas naudu, nasi un ari kahdu gluschi jaunu zepuri. Winu wehl wisadi spihdsinajuschi, laundari to palaiduschi brihwâ, peekodinadami, lai neweenam nesakot, zitadi scho zitâ reisâ nebuhschot dsihwu atstàt, un tad paschi aismukuschi. Tagad schi leeta stahw ismekleschanâ. —ns.

No Jumurdas. Jumurdas pagasts, pehz semes leeluma nemot, deesgan papràws; te atrod wairak mahla semi. Leelakà upe „Walola", kura pa dalai apskalo wakara dalu, un Rigas-Pleskawas leelzelsch eet pagastam pa widu, kas saimneezibas sinâ deesgan noder. Kaut tik nebuhtu no senajeem laikeem, kad saimneezibas ehkas sahka buhwet, eeweesusès nelaba kluhda. Kluhda ir: pa leelakai dalai saimneezibas ehkas sabuhwetas abpus leelzelam, kà laudis mehds teikt: „sametuschees kà besdeligas uf sehtinas". Aiss schi apstakla mahjam ganibas koti attahli, werstes diwas lihds trihs. Kà pawasarôs, tà ari rudenôs, miklâ laikâ, lopineem tahlu zelu breenot uf ganibam, waj pat janogurst; un no schahda lopa ta ihpaschneeks eenehmumu sinâ mas ko laba war sagaidit. Man schkeet, waj nebuhtu labaki, kad schahs attahtàs ganibas pahrwehrstu tihrumôs, nosehjot ar labibas sugam, waj kahdàm sahlem, kà ahbolinu, timotinu waj zitu ko. Attahlinos augus waretu pahrwest isdewigakâ laikâ un labakâ zelâ. Jumurdas pagastâ redz masus purwinus: waj schos newaretu zaur grawoschanu pahrwèrst tihrumôs, kur pahrmainus waretu seht rahzenus, waj zitus kahdus semes raschojumus, kas tahdâs weetâs strahdneeka sweedrus kreetnak atmaksà, kà tas jau zitur ir peeredsets. — Jumurdeescheem naw wairs uf kahdu maspilsehtinu jadodas dehl kahdeem pee dsihwes wajadsigeem prezes eepirkumeem, nedz ari uf sirmo Rigu, kas kahdas 110 lihdz 120 werstes attahlu, bet, luhk, schepat pagasta widû atrodas jau wairak gadus pahrtikas pretschu pahrdotawa, kuru atwehris J. Putnin kgs pats sawâ mahjas lokalâ. Teescham, Putnina kgam pa godam jaleezina, ka winsch prezi ustur peeteekoschi labu un isdod par mehrenàm zenam. — Muischas ihpaschneeks eerihkojis kreetnas patmalas (dsirnawas), kuras uhdens sinâ isdewigâ weetâ. Tà tad pee schahda laba uhdens daudsuma klaht eerihkotas zitas eetaises, kà: wilnas kahrschana, wadmalas speeschana un koku sahgetawa, bes tam tirgoschanàs ar kauleem un to samalschanas eetaise, kas apkahrtnei no leela labuma. Pehz kahdàm deenam schajâs patmalâs notika deesgan satrizinoschs atgadijums. Jauneklis S., kas ir dsirnawneeka mahzeklis, sawâ darbâ nokàpj uhdens ratus islabot. Schinî paschâ azumirkli, zaur rata trizinaschanos, koka stutejums atsprùk walâ un zaur rata greeschanos S. teek rauts lihdz un pret schkehrsbuhwi wina meesas stipri sadragasàs. Ahrsts isteizis, ka kauli esot ne wisai sadragati, bet gan meesas dakas dabujuschas jo zeetus belseenus. — Kà redz, ir Jumurdeeschi sahk laika garam pakal sekot, isgahdadami derigakus laika kaweklus. Tagad pat poschas, kahjas auj uf teatra isrihkoschanu 19. aprili. Labas sekmes! Margers.

No Ufas apgabala. Sahkot no 12. lihdz 24. martam sche plosijàs negants wehjputens ar sneegu, kahds wisu seemu, — pat pehdejòs seschòs gadòs, scho laiku nebija bijis. Sneega beesums sneedsas lihdz 2 arschinam. Deews lai schehligs tam zelineekam, kas nakts laikâ uf zela atrodas! Kas pats naw tahdus wehjputenus redsejis, tas nemaz newar eedomatees, kahdi pateesibâ tee ir, it ihpaschi lihdsenajòs stepju apgabalòs. Bez sewischki leelas wajadsibas neweens schejeeneets no mahjas neiseet. — Kà rahdas, schis pawasars buhs daudz wehlaks par saweem preekschtetscheem; jo agrakòs gadòs jau no 15. marta wairs nebija brauzams seemas zelsch, kamèr tagad, 30. martâ, wehl pilnigs seemas zelsch. Zaur neaugligo gadu, ko zeetuschas pa dalai Ufas un tai lihdsàs esoschas gubernas, sche sanahkuschi lauzini no daschnedaschadàm pusem darbu mekledami, ko ne wisi atrod, tà ka te strahdneeku jau tà peeteek. Leelakà dala eet apkàrt ubagodami. Pazariņš.

c) Baltijas notikumi.

Goda-alga Lercha-Puschkaischa kungam. Daschas Rigas jaunkundses un kungi ap 2 gadeem atpakal no kahda isrihkojuma atlizinaja naudu, no kuras tika isrihkota etnografijas ekspedizija (peedalijàs K. Walters, P. Kalninsch un M. Skrusits), tika pabalstitas un dibinatas daschas priwatbibliotekas, tika pabalstita Waldemara premiju komisija un atlikuschee 50 rubuli nospreesti kà godalga Lercha-Puschkaischa kungam, kuram tee peesuhtiti lihdz ar schahdu rakstu:

„Zeenijams Lercha-Puschkaischa kungs!

Diwus gadus atpakal pulzinsch Rigas Latweeschu zaur kahdu isrihkojumu sawahza lihdsekkus, lai apgahdatu Latweeschu walodâ Dünsberga tulkoto Homera Odiseju. Apstahkli pahrgrosijàs. Minetà nan-

---

un jawelk trihs reis ap augonu, tad tas drihsi nosudis.

Ja behrns ne-èd, tad jadod puhschkotajam uhdens appùst.

Zuhku saru galu wajaga ehst, tad augs beesi mati.

Kad zilweku launums apnehmis, tad, uhdeni jeb zitu schkidrumu puhschot, wajaga skaitit is Widsemes wezàs dseesmu grahmatas 501. dseesmas pirmo un trescho pantinu, un tad to wahjajam eedot.

Ja behrni, pirti gehrbjotees, saseen krekla apkakli, tad wini wairs neaugs.

Preekschgahjeja pehdâs miht naw labi.

Kad silkes asti ehd, top stiprs uf kahjam.

Naw labi, ja staigà ar weenu apautu un otru kailu kahju.

Augonam augot, wajaga, pirti perotees, no krahsns wirsas panemt akmini un ar to augonu paspaidit, tad akmins trihsreis janospkauda un janoleek wezajâ weetâ, pehz kam augons mitesees.

Ja sapni mironim kaut ko dod, tad kahds no mirona peederigeem mirs.

Ja lihkis mahjâ nepaleek stihws, bet stahw mihksts un schlungans, tad tas rahda, ka wehl kahds tajâ mahjâ mirs.

Ja azis, deguns waj waigi stipri neesz, tad kahds radineeks drihz mirs.

Kad sapni redz sawu miruscho tehwu waj mahti, tad pascham drihz jamirst.

Ja upê redz roni, tad tur tajâ gadâ kahds nosliks.

Seemas swehtku nakti, ap plkst. 12, wajaga ee-eet tukschâ schkuhni un, apsehschotees ar muguru pret durwim, pastahwigi skatitees spogulî, tad redsès tos eekschâ nesam, kas nahkoschâ gadâ tajâ mahjâ mirs; het nedrikst atpakal skatitees, jo tad skatitajam pascham buhs jamirst.

Kad dseguse wairak reis pee mahjas kuhko, jeb kad kraukli skreen plehsdamees pahr mahjas jumtu, tad tur kahds drihsumâ mirs.

Bruhtganam sawu bruhti, jeb bruhtei sawu bruhtganu nemihlejot, wajaga weenam waj otram gulot, bruhtes waj bruhtgana wahrdu ausi teikt, tad mihlès.

Kad puisis ar meitu grib prezetees, bet wezaki neatlauj, tad jadabù no puhschlotaja appùsts uhdens un jadod meitai waj puisim, pehz kam tad mihlestiba winu starpâ nihks.

Sibenim sibot, wajaga krustu preekschâ mest, tad paschu nenospers.

Ja Mahras waj Gedrutes deenas rihtâ preeksch saules lehkschanas ehd zuhkgalu, tad tajâ gadâ neweena tschuhska nekodìs.

Meitam jaehdina suni un kaki, jo tad winàm, apprezejotees, ir laime.

Eepreeksch pirtseeschanas wajaga muti nomasgat, tad zitadi welns sweeschot no lahwas apakschas ar uhdeni, kas ir sihme, ka tagad peeder welnam.

Ja grib no rihta sinamâ stundâ pamostees, tad wajaga, gulet ejot, kreiso kahju peedausit pee gultas tik daudz reis, zikòs pulkstenòs grib uszeltees. Ari tad war nedomatâ laikâ pamostees, ja gulet ejot peesseen pee kreisà waiga ar smalku sihschu lakatu tik daudz lawru lapu, zikòs grib uszeltees.

Jaunâ gadâ pirmo reisi wilku sastopot, skani jasauz wahrds „wilks", tad wisu gadu rihkle neaismaks.

Deenâ newajaga sahli semê mest, jo tad kriht, nakti sapnojot, semê.

Mironim wajaga drihz swanit, jo, kamèr neswana, dwehselei jablandas apkàrt.

Ja pahr ganamu pulku krauklis brehkdams pahrlaischas, tad dabùs drihsumâ dsirdet nelabu wehsti.

Kad paehdis zilweks wezà gada wakarâ atraugojas, tad winsch nahkoschâ gadâ wehl ehdis.

Teika par Dobeles basnizu.

Par meesta widû atrodoschos Latweeschu draudses basnizu wezi laudis stahsta schahdu teiku:

Basnizu gribejuschi zelt uf Kengu kalna. Kengu kalns atrodas $1\frac{1}{2}$ werstes no pascha meesta, pret wakareem. Uf Kengu kalna tizis pamata akmens nowests, bet akmens pa nakti nogahjis tai weetâ, kur tagad basniza stahw. Tomèr akmeni noweduschi wehl reis uf Kenga kalnu atpakal un sahkuschi to eemuhret, bet akmens kà naw tà naw stahwejis un otrâ nakti nogahjis atkal pirmajâ weetâ. Kur tagad basniza stahw, tur bijuse pasema slapja weeta un basnizu tur naw gribejuschi zelt. Bet kad pamata akmens tur apstahjees, tad ari basnizu tur zehluschi. Krumeneeks.

Parunas.

Skrizwerès usrakstitas.

Dseed kà gailis bez meldijas.
Beess kà muhrs.
Dsihwo kà zuhka.
Brauz ka klaudz ween.
Meegs kà lahzim.
Duhscha kà meets, dwehsele kà lupata.
Glups kà tihtars.
Glups kà Polu tschaba.
Ehd kà sirgs.
Eet kà nabags.
Skraida kà drigenes saehdees.
Eet kà pats dewinais.
Wesels kà rutkis.
Lai tew zahla weseliba un peles muhschs.
Slapjsch kà schurka.
Issalzis kà suns.
Rij kà wilks.
Tihrais gaisa grahbeklis.
Kà wilkam semenu oga.
Dusmigs kà puhze.
Noplihsis kà Schihds.
Eekosch kà blusa.
Welkas kà gleemesis.
Blauj kà telsch.
Smird kà zuhka.
Kosch kà suns.
Strebj kà telsch.
Slinks kà blukis.
Glums kà sutis.
Nauda kà welnam pelawas.
Eet kà pa taukeem.
Peras kà pa pelneem.
Stahw kà stabs.
Stahw kà sasalis.
Weegls kà spalwa.
Tukschs kà basniza.
Manigs kà Ridseneeks.
Skreen kà wehjsch.
Stahw kà aita. Araju Andrejs.

das suma palika swabada un tika atstahta „isleetoschanai lihdsigeem mehrkeem. Tas pa dalai notizis. Tagad muhsu preekschâ atrodas Juhsu Latweeschu tautas pasaku krahjumi is Dschuhkstes-Peenawas apgabala. Minetee krahjumi satur pasakas is Juhsu nowada. No weena pascha Latwijas nowada sche sawàkts bagats kupls krahjums. Ja muhsu tautas gara mantas wisôs nowadôs taptu lihdsigâ weidâ ruhpigi sawahktas, sakahrtotas un zaur krahjeja pascha zensibu apgahdatas, tad muhsu tautas sakrahtàs gara mantas neguletu gadeem arkiwôs waj galda lahdês daschâs eestahdês bes kaut kahda labuma jeb kuram. Sinibu wihreem, kà pee mums, tà ari zitur, buhtu eespehjams tahlaki pehtit muhsu tautas gara ihpaschibas un wisai tautai taptu atklahtas un peeetamas tahs mantas, kuras tagad tikai warbiit weenam sinamam nowadam pasihstamas.

Tà tad zaur sawu eewehrojamo darbu Juhs esat rahdijuschi labu preekschsihmigu zelu daudſ ziteem. Buhtu loti wehlejams, ka ari zitôs Latwijas nowadôs rastos wihri, kas sekotu Juhsu peemehram.

Wisu to eewehrojot, minetais Rigas Latweeschu pulzinsch nospreedis pasneegt Jums, zeen. Lercha-Puschkaischa kungs, is mineteem lihdsekleem peezdesmit rublus kà godalgu par Juhsu nopelneem Latweeschu literaturâ, sinadami, ka Jums zaur Juhsu krahjumeem naw bijusi nekahda pelna, bet gan Jums bijuschi puhlini un atkal puhlini."

Raksts parakstits no K. M. un M. M. jaunkundsem un no J. G. un Dr. A. B. kungeem Rigâ, martâ 1892. gadâ. (Austr.)

Luteranu mahzitaji: Karlis Klaus Sihkelê, Hugo Tschernais Blihdenê un Julijs Bitners Dinaburgâ dabujuschi dahwatus selta krustus.

Kemeru weselibas awotu wasaras sesona schogad eesahkses no 20. maja un beigsees 10. septembri un seemas sesona pastahwês no 15. oktobra lihdſ 1. dezembrim. Wannam buhs 3 klases.

Jaun-Laizenes semneeks Jehkabs Baltkauls, kà Terbatas Wahzu awise sino, 24. martâ atrasts Sahras pagasta dalâ, Walkas-Werawas zela malâ, grahwi, ar pahrschkeltu galwu. Nelaimigais gan wehl bijis dsihws, bet nespehjis wairs neko issazit; winsch otrâ deenâ nomiris. Usbrukums notizis ar laupischanas noluhku. Slepkawam dsenot pehdas.

Neretas labdar. beedriba, kà „Now. Wr." sino, grafu Schuwalowu un wina kundsi eezehluse par saweem goda beedreem.

No Wilandes raksta „R. Tgbl.", ka tur kahds kurpneeks, sakaisumâ ar dunzi noduhris sawu seewu un tad pats nahwigi eewainojees. Kurpneeks bijis padewees dserschanai.

Jelgawas Latw. B. Rakstneezibas Nodalas sapulze 29. martâ. Materialus bija eesuhtijuschi: 1) Teodors Ragowskis (Bauskâ: mahntizibas atleekas, sakamus wahrdus un parunas; 2) E. Guhscha (Preekules Elkas Kesenôs): 55 tautas dseesmas; 3) Treimanu Janis (Kr. Behrsmuischâ): mahnus un mihklas. — Bibliotekai dahwaja Rud. Blaumanis paschsazeretu lugu „Launais gars." Musejai dahwaja: Rafaels — sehra gabalu, kas kà meteors nokritis (?) pehrkona laikâ wasarâ 1891. g. Krona-Wirzawas Grunts-Rekstelês. — Preekschneeks nodewa „Programu tautas gara mantu krahjejeem" (manuskriptâ), kuru daschi Peterburgas latw. studenti Woltera wadibâ sastahdijuschi un peesuhtijuschi Nodalai apgahdibai un klajâ laischanai. Programâ apstrahdatas schahdas nodalas: I. Jautajumi is geografijas un wehstures. II. Jautajumi is antropologijas. III. Par ehkam un to peederumeem. IV. Par apgehrbu. V. Par ehdeeneem un dsehreeneem. VI. Dsihwes weidi un nodarboschanâs. VII. Gimenes apstahkli un parunas un zitas tautiskas ihpaschibas. VIII. Deewu un mahnu tizibas. IX. Waloda. X. Paradumu teesibas: a) ziwilteesibas; b) kriminalteesibas; c) teesaschanas kahrtiba. Darbs isstrahdats deesgan ruhpigi un plaschi, tà ka eespeestu grahmatu war eepreeksch aprehkinat ap 5—6 lokſnes beesu. Schahda programas wajadsiba wairs nebûs japeerahda, jo ta jau sen atsihta no tahdeem, kas nopeetni un apsinigi grib strahdat ap tautas garamantu krahschanas darbu, ta ir pilnigi nepeezeeschama. To wehrojot, ari Nodala nolehma „programu" isdot klajâ un tawaku sarunajotees weenojas ar grahmatu tirgotaju Drawneeku, kursch usnehmâs eespeeschanas apgahdibu. Programai jabût gatawai un islaistai tautâs jau julija mehnesi. Nodala nodomajusi saweem lihdsstrahdneekeem, tautas gara-mantu krahjeejeem, to peesuhtit katram pa eksemplaram bes maksas. — Turpmako Nodalas sapulzi nolika uz 26. aprili. (T.)

Jelgawâ Schirkenhefera dahrsu nopirkuse weetejâ Kreewu beedriba, kura tagad te zels jaunu beedribas namu.

Jelgawas wezais pilsehtas teatra nams nu sawu muhschu beidsis, jo to drihsumâ noahrdis. Grunts gabals pahrgahjis „Wispahrigas aisgahdibas kolegijas" ihpaschumâ.

Jelgawas pareistizigo basnizu, kà „R. Tgbl." sino, nodomats pazelt par katedrali.

Is Leepajas, kà „Lib. Z." sino, schinis deenâs ar twaikoni „Ostsee" us Libeku aisweſti 16 sirgi, katrs ap 100 rbt. wehrtibâ. Diwi Wahzu sirgu tirgotaji pastahwigi usturotees Kurseme, sirgu uspirkschanas noluhkâ.

Iluksstes aprinki, Susejas pagasta Kusmas mahjâs, kà „D. Z." sino, kahda 37 gadus weza kalpa seewa dsembejuse 4 behrnus reisê (2 puisenus un 2 meitenes). Behrni pehz 24—26 stundam nomiruschi.

Wesenbergas aprinka polizija islaiduse zeetu pawehli, ka sirgus pee krogeem naw brihw atstât bes usraudsibas.

d) **No zitàm Kreewijas pusem.**

Keisara Majestates un ziti Wisaugstakâ Nama lozekli peedalijàs Seemas pils basnizâ pee pusnakti noturamâ leeldeenu deewkalpojuma, pehz kam peenehma laimes wehlejumus un tad dewàs sawàs dsihwojamâs telpâs, kur leeldeenu galds bija klahts.

Leelknass Michails Michailowitschs, schewaljê gwardu rotmeistars, paaugstinats par palkawneeku.

Eekschleetu ministris v. Giers bija sasaslimis. Tagad no Peterburgas sino, ka wina weselibas stahwoklis weenumèr labojotees.

Ministru komitejas preekschneeks, ihstenais slepenpadomneeks Bunge, ir sasaslimis un wina amatu, kà „R. W." sino, pagaidam usnehmees ispildit tautas apgaismoschanas ministris grafs Deljanows.

Par atlauju, iswest ausas is Kreewijas ostam, kà no Peterburgas sino, schinis deenâs augstakâ weetâ eesneegts preekschâ stahdijums.

Seemas pils behninu telpàs, kà oficieli top sinots, leeldeenas swehtku sestdeenas wakarâ iszehlees ugunsgrèks. Uguns iszehlusès kahdâ elektriskas gaismas wadu kastê, neusmanigi rihkojotees. Uguni drihs nodsehsa.

Peterburgâ schinis deenâs sagruwuse Tortona 6-stahwu augstà wadmalas fabrika. Nelaime, kà „R. Wed." sino, notikuse wakarâ, kad wisi strahdneeki jau bijuschi aisgahjuschi, tà ka neweens zilweks netapis eewainots.

Truhkumzeeteju otràs loterijas islosejums, kà dsird, notikschot jau junija mehnescha pirmajàs deenâs.

Serbijas Sarkanà Krusta beedriba Kreewijas truhkumzeetejeem par labu dahwinajuse 5000 frankus.

Trihs Turzijas jahtneeku kara pulku wirsneeki, us sultana pawehli, eeradischotees Peterburgâ, lai eemahzitos kara deenestu kahdâ kasaku pulkâ.

Seemas labibas druwas Eiropas Kreewijas gubernàs esot apmeerinoschas. Besarabijâ un Seemet-Kaukasijâ ptaujas zeribas esot loti labas.

Starp Peterburgu un Maskawu, kà „Now. Wr." sino, pa elektribas isstahdes laiku eerihkoschot telefonu.

Kahda jauna rudsu suga, tà dehwetee Danu rudsi, tagad top wairakôs walsts apgabalôs ismehginati. Maskawas gubernâ schee rudsi atmetuschi leelus graudus un tschetwerts swehris 10 pudus.

Wiborgas ostâ atrasts 10 pehdas garsch un 3 pehdas beess sobs, no preekschpasaules swehra, kuru sauz par mamutu. War gan eedomatees, zik milsigi leels nebija pats swehrs, ja jau sobs ween ir batka resnumâ!

Kurskas apgabalâ schinis deenâ nolijis silts leetus, no ka lauki tapuschi sali.

No Nowotscherkaskas sino, ka tur seemas sehjas stahwot labi.

No Rigas.

Doma basnizas wirsmahzitaja Wilh. Kellera 25-gadu amata swehtki atklahti tapa swineti scho treschdeen, 8. aprili. — No pascha rihta gawilneeku pahrsteidsa puhschamo instrumentu musikas skanas. Preekschpusdeenâ jau eeradàs deputazijas. Kà pirmee eeradàs draudses weetneeki, wezakais Krögers, Fahrbachs un Eischens Höflingers, kuri pateizigàs draudses wahrdâ pasneedsa eewehrojamu dahwanu naudâ, ar to noluhku, lai zeenitais gawilneeks to isleetotu, sawu weselibu stiprinadams. — Ap plkst. 1 eeradàs gawilneeka amata brahli, no kureem augsti godatas Widsemes konsistorijas wahrdâ generalsuperintendents Hollmann kgs nolasija adresi. Superintendents Gaehtgen kgs garakâ usrunâ gawilneekam nowehleja laimi un tahlaku swehtibu us scho swehtku un goda deenu, kuru schehligais Deews winam kahwis peedsihwot. Pehz tam beedriba „Bachverein" dseedaja aisgrahbjoschu dseesmu. Pilsehtas domneeks v. Boettichers nolasija adresi no basnizas administrazijas puses. Gawilneeks pateizàs aisgrahbjoschâ, no sirds nahkoschâ un pee sirdim ejoschâ runâ par wisu parahdito mihlestibu un ustizibu un beidsa teem wahrdeem: Deewam ween peenahkas slawa un pateiziba!

Reti kahda azs palika sausa pee scheem gawilneeka wahrdeem un katrs nehma, pilns sirsniga preeka, pee scheem swehtkeem dalibu. Starp atnahkuscheem laimes wehletajeem, bes gawilneeka jau isdeenejuscheem amata brahleem, konsistorijas padomneeka Hartman kga no Pinkeneekeem, prahwesta Schillinga u. w. z., mehs ari pamanijam pilsehtas galwas beedri v. Pickardtu, pilsehtas domneeku Erhardtu, wezako Zanderi un wehl daudſ zitus kungus. Tas bija atkal preetsch mums peerahdijums, ka gawilneeks wistahlakâs aprindàs wispahri top mihlets un zeenits. Un ka winsch ari muhsu Latw. laikrakstu mehrkeem lihdsjût, no ta mums bija isdewiba, pahrleezinatees. Tà tad ari mehs no sawas puses wehlejam, lai winam buhtu nolemts, sawas mihlotas familijas widû, par swehtibu sawai draudsei, kura zik daudſ parahdijuse sawu mihlestibu, wehl tahlakus 25 gadus sem sawa Deewa schehlastibas strahdat un gahdat.

Ka lai gawilneeku sawâ laikâ puschko ari selta goda kronis, to no sirds wehlê

„Mahjas Weesa" redakzija.

Eewehrojot tuwojoschos koku pluhdinaschanas laiku Daugawâ, Widsemes gubernatora kungs „W. G. A." atgahdina koku weikalneekeem un tirgotajeem, kas kokus us Rigu pluhdina, tapat ari wiseem plostu strahdneekeem, ka pee koku pluhdinaschanas Rigas upes polizijas eezirkni, sahkot no enkurneeku stazijas lihdſ plosta tiltam, peelaischami tikai nodibinajuschos pirmà strahdneeku artela lozekli, kuri eemaksajuschi 30,000 rbt. leelu droschibas naudu un usnehmees wisu atbildibu par kahrtigu koku nolaischanu, kà ari par wiseem saudejumeem, kas koku ihpaschneekeem notiktu, isnemot weenigi tos gadijumus, kad artelis peerahda sawu newainibu.

Slepenpolizijas agenteem, kureem usdots isdarit kahdus sewischkus darbus, no schihs nodalas pahrwaldes preekschneeka eerokotas apleezibas ar wina parakstu un krona seegeli. Lai nu publika taptu aisargata no eksploatazijas zaur kautkahdàm schaubigàm personam, kuras waretu iswilinat naudu, usdodamàs par deenesta personam — esmu atradis par wajadsigu pilsehtas eedsihwotajeem darit sinamu, ka katrai personai, kura newalkà polizijas uniformu un greeschas pee pilsoneem ar deenesta usdewumeem waj naudas prasijumeem, uslikts par peenahkumu, nest lihdſi legitimazijas sihmes par winu personu un tahs usrahdit, ja publika to prasitu. Personas, kas leedsas to darit, usluhkojamas par tahdàm, kuras rihkojas ar noseedsigu noluhku un winu pawehles naw nekahdi eewehrojamas.

Rigâ, 31. martâ 1892.

Polizijmeisters
padpalkawneeks Reichardts.

Amerikanu treschais labibas suhtijums Eeksch-Kreewijas truhkumzeetejeem par labu, kà sinams, nonàks Rigâ ap 20. aprili. Ridsineeki naigi ween sagatawojas, scho mihlo weesi godam sanemt. Kà „D. Z." sino, Amerikanu weeseem par godu nodomats isrihkot sposchu teatra israhdi pilsehtas teatra namâ.

Rigas Latw. teatris. Pa leeldeenas swehtkeem bija diwas israhdes. Pirmôs swehtkôs israhdija „Preziosa" un otrâ deenâ „Zilwezes naidneeks." Abas lugas peeteekoschi pasihstamas, ihpaschi pirmà, kura jau ari us lauku skatuwem israhdita. Preziosa peeder pee tahm lugam, kas arween patur sawu peewilkschanas spehku, ja tik to peeteekoschi spehj israhdit. Jt sewischki gruhtumi zelas kostimu un dekoraziju dehl, zaur ko it sewischki masakàm lauku skatuwem naw eespehjams, scho lugu israhdit. Bes tam luga prasa ari daudſ kreetnu spehku, lai kaut zik peeteekoschi spehtu tehlot swarigas lomas, kuru ir ihsti daudſ, tà, peem. Preziosas, Tschiganu wirsneeka, Tschiganu mahtes, Spaneeschu leelmanu un zitas. Ne masak luga prasa ari deklamazijas praschanu, jo ta sarakstita pantmehrâ. Preziosas lomu tehloja Akmentin jkdse. Zeen. aktrise schinî lomâ no pat pirmà gala jutàs pawisam neomuliga, ja, pat nedroscha. Deklamazija bija wisai kluſa, tà ka pat preekschejâs rindâs loti beeschi newareja neko sadsirdet. Akteeram nekad naw jaaismirst, ka winsch runà preeksch publikas un tà tad wisklusakà balss nosweh-rschana jaisrunà arween wehl tik stipri un skaidri, ka lai to pat wisattahlakâs rindinâs wehl war sadsirdet! Zitadi Akmentin jkdse scho wisai gruhto lomu tehloja peeteekoschi. Brigader kga Tschiganu wirsneeks bija figura, kas katrâ brihdi spehj atgahdinat padewibu un paklausibu pee saweem apakschneekeem, scheem brihweem mescha dehleem. Godam winu pabalstija Graudin jkdse, kà Tschiganu mahte. Kozin kga pilsuraugs Pedro bija ihsts „preeku brahlis," tikai nebij peeteekoschi sawu lomu ismahzijees, ko peerahdija tas, ka beeschi ween nerunaja pantmehrâ, bet prosâ. Atsinigi wehl peeminami Seemzeescha, Jansona un Freimana kgi, tikai pehdejam dotum padomu, us roku kusteschanos likt leelaku wehribu. Ari ziti akteeri zentàs, sawas lomas peeteekschi israhdit. Naw leedsams, ka pahra mehginajumi wairak, it sewischki korim, nebuhtu neko kaitejuschi.

„Zilwezes naidneeks" ari jau wairak reis us muhsu skatuwes israhdita. Luga daudſ skatôs atgahdina „Jischkehrdetaju," kas ari sazereta no ta pascha autora, Ferdinanda Raimunda. Neskatotees us daudſ raibeem skateem schinî lugâ, tomèr jaerzina, ka „Jischkehrdetajs" daudsejadâ sinâ pahraka. Zilwezes naidneeks, Rapelkopfs, muhschigi lahdedamees par zilwezes launumu, trakodams, leetas sadausidams u. t. t. pehdigi nogurdina skatitajus, kà ari pats sewi. Newilot gan katram klausitajam usmahksees domas, kalab tahdu traku zilweku ne-eesloga trako namâ. Tad wehl autors schinî lugâ ir tik pahrdroschs, ka grib usteept, lai trihs sawadas personas parahdas weenadâ weidâ, tà ka winus newar isschkirt weenu no otra!! Tas par daudſ prasits! Lai ari wisa Raimunda Alpu karata burwiba un publikas eedomiba nahk paligâ, tomèr neweens netizès, ka Rapelkopfa meita un seewakà ari ziti deenesineeki nepasis sawu tehwu, wihru un kungu, bet winu noturès par kundses brahli! Sche wairak zitu neko nepanàk, kà teatra wadibai usleek gruhto usdewumu, pehz eespehjas meklet trihs personas un kostimus, un tomèr, schai lidsibai neweens netizès, zik loti ari eedomibu us to nepeespestu, tadèl ween, ka naw eespehjams usdabut trihs personas, kas augumâ, isskatâ un par wisàm leetam pehz balss buhtu weenadas. Dubur kgs Rapelkopfu tehloja tà, kà to labaku nemaſ newareja eedomatees. Brigader kgs kà Alpu karalis bija pilnigi sawa augstà usdewuma zeenigs. Akmentin jkdses Mahlina bija niprs skukis, tapat ari Brigader Maijas kdses „skaistà" istabas meita Lihsina. Wahrnas kgs publiku it kreetni pasmihdinaja ar sawu „esmu diwus gadus Parisê bijis." Kozin kga ogtu degis Glihwurms bija kreetna figura.

Beigàs teatra wadibai luhgtum, lai gahdatu par to, ka pee maschinerijam us skatuwes nenoteek tik beeschi nekahrtibas. Tà „Staburaga meitinas" israhdê isjauza beigu skatu, tadèl, ka publika, jaukàs alas weetâ, dabuja redset kailus koka gabalus. Ari sibena maschina schoan noluhkam gluschi nederiga. Preziosas israhdê publika gahrdi pasmehjàs, kà mehness no debesim taisni nokrita semê. Nabadsinsch laikam tadèl nehma tahdu behdigu galu, ka, apjuzis buhdams, bij uslehzis newis rihta, bet wakara pusê, un nu tezeja pret sauli. Zilwezes naidneekâ, zaur schahdu pawirschibu, ismaitaja wisu to skatu, kur uhdens pluhdi nahk, jo uhdens dekorazija bija waj nu par ihsu, jeb neatritinajàs. Tapat buhtu eeteizams, ka skatôs, kur nahk dejas preekschâ, skatuwi eepreeksch kreetni isslazinatu, par ko buhs wispirms pateizigi paschi akteeri, bet ari publika, kura tapat dabu sawu teesu putekku norit. —i—

Deenas pawehles Rigas pilsehtas polizijai. Us pawehli no 20. marta sem Nr. 12, Rigas kara pulku garnisonai, ar 2. aprili sahkot, ik nakts taps issuhtitas pa pilsehtu patruljas, sastahwoschas is weena gefreitera un diwi apakschkareiwjeem — un proti, weena no pulksten 9 wakarâ lihdſ 12 un otra no 12 nakti lihdſ 3 no rihta. Schahm patruljam uslikts par peenahkumu, nowèrst kautkahdas trokschnoschanas us eelam, kas zeltos no ziteem kareiweem, peedsehruschus kareiwus apzeetinat, kà ari tos isweſt is dsehreenu pahrdotawam, kà ari zitôs atgadijumôs palihdset weetejai polizijai. Lai us abàm pusem taptu panàkts labums zaur schahdàm nakts patruljam, pristawu kungeem nahkas nosazit, ka schahm patruljam, tiklab pirmai, kà otrai, peeweenojas ari polizijas ar weenu nowada usraugu, kuram usdots, parahdit patruljai schenkus un kneipes, kurôs, wajadsibas atgadijumôs buhtu kahrtiba nodibinajama. Polizijai pasinodams par schahdejadi eekahrtoto naktspatrulju deenastu, usdodu eezirknu pristawu kungeem, arweenu pehz ta rihkotees un to peepaturet un ik rihtus no nowadu usraugeem, kuri pawadijuschi patruljas, noprasit sinojumus par to.

— Kà Rigas-Dinaburgas dselszela pahrwaldes preekschneeks sinojis, tad Daugawas dselsstilta isgreeschamâ dala taps itdeenas, lihdſ turpmakam nosazizumam, atwehrta no plkst. 5 un 5 min. lihdſ plkst. 6 un 5 min. no rihta, dehl kugu zauri islaischanas, t. i. to kugu, kuri deenu eepreeksch laikâ us to buhs peeteikuschees — kas zaur scho top polizijai sinams darits preeksch eewehroschanas.

Sahdsibas. Nakti us 30. martu, leelâ Maskawas eelâ Nr. 132, is tirgona Kahrla Gallerta wihna tirgotawas zaur uslauschanu issagti 19 rbt. skaidrâ naudâ, weens sudraba pulkstenis, 15 rbt. wehrtibâ un 52 pudeles daschadu dsehreenu. Wehlak dsehreenu pudeles topa atrastas kahdâ kaiminu dahrsâ apraktas.

Sagla sakerschana ar sagtàm mantibam. Nakti us 31. martu Jelgawas Ahrrigas 2. eezirkna nowada usraugs apzeetinaja kahdu schaubigu personu kura gahja ar kahdu aissaini. Isdarot ismekleschanu eezirkna pahrwaldê israhdijàs, ka apzeetinatais bij M. Legsdinsch un ka pee wina atrastàs mantibas un nauda kahdas stundas agrak bij nosagtas leelâ Lehgeru eelâ, namâ Nr. 16, tirgotawâ. Legsdinsch atsinàs, ka sahdsibu isdarijis un ari mineja wina dalibneekus, kuri jau atrasti un lihdſ ar Legsdinu un sagtàm mantam nodoti peenahzigai teesai.

Sirgu sahdsiba. Annas muischas eelâ, namâ Nr. 6 peemahjojoschais R. Minkewischs sinoja polizijai, ka 27. martâ, ap plkst. 9 wakarâ, kahds nepasihstams laundaris nosadsis wina, us Kalnazeema eelas, pee nama Nr. 6 bes usraudsibas atstahtu, semneeku ratôs eejuhgtu peleku sirgu, 120 rbt. wehrtibâ.

Sahdsibu useeschana. 31. martâ is Emilijas Lutzau dsihwokla, Romanowa eelâ Nr. 123, zaur uslauschanu bij issagtas daschadas mantibas, 164 rbt. wehrtibâ. Slepenpolizijas agents, kuram bij usdots ispehtit scho leetu, atradis dalu no schahm mantibam Kalugas un Poltawas eelâ, kur tahs jau bijuschas pahrdotas zitàm personam, pee kam nakti us 3. aprili tas apzeetinaja 3 polizijai jau pasihstamus sagtus, kuri, apbrunojuschees ar stangam, dewàs zelâ isdarit zitas sahdsibas. Weens no teem atsinees, ka isdarijis pee Lutzau'as sahdsibu. Leeta tapa nodota peederigâ weetâ ismeklet.

Paschnahwiba. 31. martâ, Brunneeku eelâ namâ Nr. 5. peemahjojoschais, pee strahdneeku oklada peerakstitais Indrikis Mareschs, 23 gadus wezs, sawâ dsihwokli sewi nogalinajees zaur noschauschanos ar pistoli. Dehl paschnahwibas zehlona ismekleschanas sperti wajadsigee soki.

Nelaimes atgadijums ar nahwi. 31. martâ us Daugawas tirgus Trihne Strauss, 53 gadus weza, zaur paschas neusmanibu tapa pahrbraukta no sirgu dselszela wagona Nr. 34, pee kam wina pahrlausa kahju. Diwi stundas wehlak, eeweetota slimnizâ wina nomira.

Peepescha nahwe. Nakti us 1. aprili Maskawas Ahrrigas seschas aresta lokalâ kahds nepasihstams zilweks, kursch sauzàs par Jahni Fuchs, peepeschi nomira. Deenu eepreeksch winsch bij apzeetinats par apkàrt blandischanàs peedsehruschâ stahwoklî.

Atrasts lihkis. 31. martâ, netahlu no Waldschleschena alus bruhscha tapa iswilkts is Daugawas kahda repasihstama pee strahdneeku kahrtas peederiga, ap 45 gadus weza zilweka lihkis. Tas tapa nodots ismekleschanas kambarim dehl ispehtischanas.

Slepkawiba. Pilsehtas meschâ, netahlu no Annas muischas 3. aprili tapa atrasts kahda zilweka lihkis, pee kura galwas bij redsamas sihmes, ka tas nebij miris dabiskâ nahwê. Sihmes likàs zaur kahdu neasu preekschmetu — akmeni padaritas. No pee wina atrasteem dokumenteem bij redsams, ka tas

peeder pee semneeku kahrtas. Kà domajams, tad slepkawiba isdarita pagahjuschâ nakti un proti, ar laupischanas nodomu, jo lihkim nogehrbtas daschas drahnas. Lihkis taps ispehtits. Ismekleschana no teesas puses ussahkta.

Paschnahwibas mehginajums. Schmidta sahgu dsirnawu tuwumâ, pee Peterasalas eelas peemahjoschais Feodors Rownows, 26 gadus wezs, ar paschnahwibas noluhku 3. aprilî nolehza Daugawâ. Waktneeki no Andreja salas bij pamanijuschi wina nodomu un to iswilkuschi bes samanas no uhdens. Paschnahwibas mehginajuma zehlons wehl naw isskaidrojees. (R. P. P. A.)

Grahmatu galds.

„Austruma" 4. burtnizai schahds saturs: 1) Weesturs. No Plutu Wika. 2) Jele pasmaidi! No Pawasaru Jahna. 3) Ojars. Tehlojums is tautas dsihwes. Sarakstijis Lerchis-Puschkaitis (Beigums.) 4) Jahnis Amoss Komenskis (Comenius). No A. Toma (Ar bildi). 5) Wezà pilskunga kalpone. Stahsts is wahzu walodas no A. P. Ar 4 bild. (Turpinajums.) 6) Tur es dsehru, tur man tikàs. Tautas dseesma (ar bildi). 7) Trihs tschiganeetes. No J. Juhsmina. 8) Kahds brihdis eeksch un ahrsemes klinikàs. No Dr. A. Butula. 9) Manim bija kumelinis. Leischu daina no Bideru Jura. 10) Ligawinas seras. Dzeesma ar klaveeru pavadijumu. No J. Ozola. 11) Sehns un meitene. 12) Pamahzischana schacha spehlê. Sastahdijis H. Adolphi. (Turpinajums.) 13) Pehrtikis un brilles. Krilowa pasaka. 14) Stahsts, kà saki dabuja leeldeenas olas. Wahzisti sazerejusi Bertels. Latwisti atstahstijis Andrejs Jansons. 15) Sihkumi. „Austruma" turpinajums par semkopibu. — Bilschu peelikumi: 1) Kristus eet ar mahzekleem us Emaus-pilsehtu. 2) Undina. Pehz C. Kiesela glesnojuma.

Kustonu apsardsiba.

Sirgu patwerfmes. Schi gada baribas truhkums radijis gluschi jaunas eestahdes, proti sirgu patwersmes. Rasanas gubernâ, Raschkas aprinkî, Leelkuasenes Jelisawetas Feodorownas Maskawas komitejas pilnwarneeks, grafs Schuwalows, dibinajis scho labo eestahdi. Grafs Schuwalows pamudinajis us scho darbu sewischki semstu preekschneekus, kureem winsch usdewis ruhpetees par ehku uszelschanu schahdàm patwersmem. Weena tahda patwersme eerihkota klonâ, kur eerihkotas siles ar seenu preeksch semneeku sirgeem. Ari semneeki paschi aprauga sche sawus sirgus, padod teem seenu un wed tos dsirdinat. Dsirdinaschanas weeta naw tahlu eetaisita, kahdas upes tuwumâ, pee kahdas akas ar skaidru, labu uhdeni. Eesahkumâ semneekeem nebij ustizibas us schahdàm patwersmem, bet kas tagad pilnigi suduse.

Saimneezibas padomi.

Lidseklis pret bischu un lapsenu dsehlumeem koti weenkàrschs: Us sadseltàs weetas jausleek tihra nahtna audekla lupata, labi samehrzeta iskausetòs silumòs, kurus leeto pee weschas masgaschanas. Sahpes drihsi pahreet un sadseltà weeta neustûsk. Pjavinskis.

Kugneeziba.

Par Dundagas suhrskolas skolotaju un waditaju sapstiprinats ministrijas tautskolas skolotajs gub. sekretars Ernsts Rewalds.

Lasmann peenemschanas leetà us Donawas Mangalu suhrskolotajs Breiksch kgs „B. W." sino, ka Kreewijas generalkonsuls Galazâ, ihstens statsràts Romanenko kgs, winam pasinojis, ka 1. klases kapteins Johans Eduards Struppe, tapis peenemts par lasmanu mahzekli ar 1500 franku leelu algu par gadu. J. E. Struppam esot tuhlit jaestahjas deenestâ. Bet tà ka winam, Breiksch kgam, Struppe tagadejà adrese ne-esot sinama, tad winsch luhdsot, lai to zaur laikrakstteem issinotu. Tuwakas sinas Strupp kgam sanemamas pee Breiksch kga.

Eiropas un Asias Kreewijas uhdenòs zelu ministrija schogad isskaitischot twaikonus un buru kugus.

Wentspils suhrskolâ, kà „Lib. Z." sino, eksamenus nolikuschi: par tahlbrauzejeem kapteineem — 18, tahlbrauzejeem stuhrmaneem — 21 un par kabotaschas stuhrmaneem — 18 personas.

Dundagas suhrskolâ eksamenus nolikuschi: par kabotaschas stuhrmaneem — 18 personas.

Lub-Eseres suhrskolâ eksamenus nolikuschi: par kabotaschas stuhrmaneem — 9 personas.

Engures suhrskolâ eksamenus nolikuschi: par tahlbrauzeju stuhrmani — 1 un par kabotaschas stuhrmaneem — 3 personas.

Feliksbergas suhrskolâ eksamenus nolikuschi: par kabotaschas stuhrmani — 1 persona.

Wentspils lasmanu komandeerim Keire kgam Franzijas beedriba preeksch glahbschanas us uhdeneem dahwajuse medali.

Pirmàs struhgas, pawisam 4, peederigas Martschenkowam, kà no Witebskas telegrafe, scho otrdeen pabraukuschas tur garam. Uhdens stahwoklis — $9^3/_4$ arschinas.

Trihsmastu schoneris „Isaaks", kapt. Juhrenbergs, no Wentspils braukdams, 31. martâ (12. apr.) aissneedsis Bonefu.

Trihsmastu schoneris „Canopus", kapt. Preedolinsch, 31. martâ (12. apr.), no Wentspils braukdams, sasneedsis Bonefu.

Kugis „Golgata", kapt. Lahzis, 27. martâ (8. apr.) pabrauzis Gibraltaram garam un dewees tahlak us wakaru pusi.

Kugis „Walgazeems", kapt. Wilmans, 26. martâ (7. apr.) isbrauzis no Bonas (Afrikâ) ar korku malkas ladinu us Rigu.

Kugis „Anna Matilde", kapt. Raudseps, 2. (14.) apr. ar mahlu ladinu isbrauzis no Zetes us Filadelfiju.

Lihds 9. aprilî 1892. g. Rigâ atnahkuschi 65 kugi un isgahjuschi 4 kugi.

Is muhsu weesigàs sadsihwes.

Rigas Latw. teatris. Swehtdeen, 12. apr., plkst. $7^1/_2$ wakarâ: „Welna atminas." Joku luga 3 zehleenòs, latw. no M. Skrusischa.

Rigas Latw. Am. pal. beedr. Krahschanas un aisdoschanas kase. Swehtdeen, 12. pr., plkst. 2 p. p., Wahzu Amatn. beedr. sahlê: Pilna sapulze.

Wakejas wehstules.

S. Paulinei. No eesuhtiteem dsejoleem zeram turpmak isleetot.
Pasarinam. Turpmak isleetosim.
J. P. — Pr. Telpas truhkuma dehl nesspehjam schini numurâ usnemt.
Pl. — K. Katram pa prahtam isdarit, naw eespehjams.
M. Ed. — Pr. Juhsu wehlejumos pehz eespehjas turpmak eewehrosim. Red.

Deewkalpojumi.

Swehtdeen, 12. aprilî 1892. g.

Jahna basnizâ	pulksten	9	mahzitajs	Weyrichs.
„ „	„	2	„	Lange.
Gertrudes basnizâ	„	$^1/_2$10	„	A. Walters.
Jesus basnizâ	„	2	„	Bergmanns.
Trihsweenibas basn.	„	$^1/_2$9	„	Fromms.
Pahwila basnizâ	„	$^1/_2$9	„	C. Walters.
Lutera basnizâ	„	$^1/_2$9	„	Paukschens.

Tirgus sinas.

Rigâ, 8. aprilî 1892. g.

Labibas tirgotaji ruhpju pilni usluhko sawus ausu krahjumus, kas jau sahk sabojatees, kadêl zeribas pilni raugas us Peterburgu, gaididami, lai atnahktu no tureenes preezigà wehsts, ka atkal brihw, ausas isweest us ahrsemem. Dsird, ka schahs zeribas drihsumâ peepildischotees.

Zitadi zenas par labibu naw nemaf pahrgrosijuschàs.

No ahrsemem.

Wahzija. Wahzijas keisaru pahrim schahs otrdeenas wakarâ Kreewijas suhtneezibâ bija goda meelasts, us kuru bija eeluhgti ari daudf augsti pils, kara un walsts amata wihri. Keisaru pahris eeradàs plkst. 7, keisareene atstahja suhtneezibu pehz 2 stundam, bet keisars uskawejàs wairak nekà tschetras stundas ilgi.

Franzija. Eekschleetu ministris islaidis pawehli, ka 1. majâ us eelam naw isdaramas nekahdas pulzeschanas nedf klaji gahjeeni.

— Lillê, seemeldselsszeka zentralstazijâ, atrada trauku pilditu ar pulweri un patronam. Anarkisti bija laikam nodomajuschi, staziju ussspert gaisâ, jo pee trauzina atrada degli, kas jau bija aisdedsinats. Par laimi to wehl laikus pamanija, ka nenotika nekahda leelaka nelaime.

— Parisê otrâ leeldeenas swehtku deenâ isrihkoja konzertu par labu Kreewijas truhkumzeetejeem. Presidenta Karno weetâ bija eeradushees 2 ordonanzwirsneeki. Eenehmumi bija brangi.

Anglija. No Londones sino, ka junija mehnesi us Anglu flotas manewreem pee Dewonportas eeradischotees ari Kreewu eskadra, kuru tikpat sposchi sanemschot, kà pehrnajâ gadâ Frantschu floti Portmutâ.

Bulgaru waldiba, kà no Sofijas sino, peesuhtijusi Turku waldibai rakstu, isskaidrodama wisus sihkumus, kas sihmejas us Beltschewa un Wulkowitscha nonahweschanu. Raksta beigâs peeprasa, lai Turzija atsihtu Bulgariju par likumigu waldibu. Kaut gan Bulgaru waldibas wihri isleeto wismasako isdewibu, lai tuhlit scho luhgumu atkahrtotu, tomêr winu wehleschanàs arween paleek tikai — wehleschanàs.

Asija. Zaur Londonu is Kafiristanas atnahkuschas sinas, ka Afganistanas emira kara spehks sakawis Bajuras apgabala eewehrojamako wirsaiti, zaur ko emirs dabujis sawâs rokâs Doras aisu, kas saweeno Pamiras augstumus ar Indiju.

Telegramas.

Peterburgâ, 9. apr. Finantschu ministris schowakar zaur Maskawu aisbrauza us Krimu.

Peterburgâ, 9. apr. „Birsch. Wed." raksta, ka nu warot gandrif droschi teikt, ka ofiziela satiksme starp Kreewiju un Wahziju esot apmeerinoscha.

Pernawâ, 9. apr. Schodeen upê ledus gahja, juhras lihzî ledus wehl turas. Kugneezibas atklahschana drihsumâ gaidama.

Berlinê, 21. (9.) apr. Frantschu wehstneeks Herberts schodeen isrihkoja meelastu par godu Kreewu wehstneekam grafam Schuwalow.

Ihpaschneeks un isdewejs: Ernsts Plates.
Atbildoschais redaktors: Dr. phil. Arnolds Plates.

Дозволено цензурою. — Рига, 9 апрѣля 1892 г.

Sludinajumi.

Nahwes sina.

Radeem, draugeem un pasihstameem ta behdu wehsts, ka muhsu mihloks tehws, wezteews un tehwa brahlis

Peters Swaigsne

pehz ihsas slimibas 23. martâ, pulksten $^1/_2$4 rihtâ, aisgahja us muhschigu dusu.

Dsili apbehdinatee pakalpalizeji.

Adwokats Stroinowskis

ziwil- un kriminal-leetàs ir runajams no pulkst. 8—10 rihtâ un no pulkst. 5—7 wakarâ

Wehwer-eelà Nr. 6.

!!Lehti!!

sawadu apstaklu dehl teek pahrdota mahja ar diweem ehrbegeem Wez-Mihlgrahwi. Peeprasams 3. linija Nr. 34.

Gruntsgabals,

816 kwadrat-asu leels, tuhlit aiz Alekfandera wahrteem, us kura jau 15 gadus masa laukfaimneezibas rihku fabrika ar labàm selmem strahdajuse, teek ihpaschneeka wezuma dehl ar wisu inwentaru un amatarihkeem pahrdots. 1

Wairak simtu birkawas 4

feena

(ne atals) no pehrnà un aispehrnà plahwuma, is Daugawas plawam, par daschadàm zenam, no 3 rbl. lihds 4 rbl. 50 kap. birkawâ, us weetas, katrâ laikâ dabujams Mihlgrahwi pee Kaupina, 6 werstes no Rigas.

Zeen. semkopjeem par sinu,

ka pee manis ir dabujamas

pawasara sehklas

us apgalwoschanu,

kà: weenpus ausas, Kreewsemes ausas, lehzu sehklas, ahbolina sehklas un seschkanschu meeschu sehklas.

T. Hanschkinewitz

(pee Lahzit),

Abgelskalnâ, Kalnzeema eelâ.

Tapetes

leelakà iswehlê par lehtakàm zenam

1 pee

J. M. Trofimowa,

Rigà, 10, Kungu eelà 10.

Atkalpahrdewejeem peenahzigais rabats.

Noliktawa:

Kungu un Petera basnizas eelu stuhri.

Lehtas apawas preeksch mahjas!

Bruhnas

drehbers sahpjerstmuzz kurpes

ar gumijas solem

leelà iswehlê preeksch kungeem, dahmam un behrneem

ihpaschi lehti

J. W. Mündel

Rigas gumijas pretschu fabrikas noliktawà.

Dibinata 1864. g. 1

Wislabakàs schurku sahles „Krissomor"

ir dabujamas apteeku-pretschu un sahlu bodê pee Alf. Th. Busch, senak A. un W. Wetterichs, Rigà, leelà Minz-eelà № 8.

Rigà, Kungu eelà № 22,

Rigà, Hafferberga namà.

No Baltijas audeklu un dsiju manufakturas fabeedribas, Kengeragà,

par fabrikas zenam dabujami

audekli un dsijas

wisàs leelakàs Rigas manufakturas pahrdotawàs, kà ari noliktawà pee

K. Lorch & beedr.,

Rigà, Kungu eelà Nr. 22,

pahrdodami.

Launais gars.

Tautas luga trijòs zehleenòs.

Sarakstijis

Rudolfs Blaumanis.

Makfà 40 kap.

Luga dabujama „Ziqas f. Stadt u. Land" ekspedizijà un wisàs leelakàs Latweeschu grahmatu pahrdotawàs.

Smehketaju kungeem

2 peedahwajam muhsu

jaunàs papirosu sortes

is labakàs **Turku tabakas** pagatawotas:

Wursala	100 gab.	1 r.,	25 gab.	25 k.,	10 gab.	10 k.
Wenoks	100 „	1 „	25 „	25 „	10 „	10 „
Baronskija	100 „	60 k.,	25 „	15 „	10 „	6 „
Ljubo	100 „	60 „	25 „	15 „	10 „	6 „
Nadeschda	100 „	60 „	25 „	15 „	10 „	6 „
Balkanskija	100 „	50 „	— „	— „	10 „	5 „

un peedahwadami atgahdinajam muhsu **tabaku** no **48** k. mahrz. un dahrgaki, lihds **12** rbl. mahrz.

Mündela un beedra

tabakas un zigaru fabrika Rigâ.

Noliktawa: Kungu un Petera basnizas eelu stuhrî.

Zehsis.

27., 28. un 29. junijà 1892. g.:

waislas lopu tirgus un semkopibas, amatneezibas un ruhpneezibas isstahde, isrihkota no Deenwidus-Widsemes semkopibas beedribas.

Peeteikschanos teek luhgti lihds **1. junijam 1892. g. eesuhtit.** Programas un peeteikschanàs listes peesuhta us wehleschanos isstahdes komitejas sekretars: **W. von Blankenhagen** kungs.

Adrese: **Isstahdes komitejai Zehsis.**

Pirmà Kreewijas ugunsapdroschinaschanas beedriba,

dibinata **1827** Peterburgâ.

Pilnigi eemaksats pamat kapitals **4,000,000 rbl.**
Rezerwes kapitali . . . . . **3,000,000 rbl.**

General-agents: **R. John Hafferbergs,**

Rigà Kungu eelà Nr. 22.

Pirmà leelà Kreewijas rihsu-sterkelu fabrika.

Fabrikas sihme.

Selta un sudraba medakas.

Sterkelu fabrikazijas fabeedriba

J. Willms un beedr.,

Halbstadtê, Taurijas gubernâ, Kreewijâ.

Eedroschinamees zeen. publiku darit usmanigu us muhsu **rihsu-sterkeli,** kas pagatawota is wislabakajeem Persijas rihseem. Muhsu **rihsu-sterkele** labuma sinâ naw sliktaka par wislabakeem ahrsemju fabrikateem, turpretim lehtaka, un tadêl mums eespehjams, ar katru eekschsemes kà ari ahrsemes fabrikatu sazenstees. Muhsu **rihsu-sterkele** ir tihra no saehdoschàm weelam un ziteem peemaisijumeem. Muhsu **rihsu-sterkele** ir us wisàm isstahdem Kreewijâ ar augstakàm medalam tikuse apbalwota.

Muhsu **rihsu-sterkelu noliktawa leelumà** preeksch **Widsemes** un **Kursemes** atrodas pee

Th. Angelbeck un beedr., Rigâ,

kolonial-pretschu pahrdotawa,

Schahlu eelà Nr. 4 (senak Nr. 2) un Melngalwju eelà Nr. 3.

Sterkelu fabrikazijas fabeedriba

J. Willms un beedr.

Fr. Lasmana sehklu-tirgotawa,

leelumà un masumà.

Rigà, Aleksandra bulwarî Nr. 1,

netahlu no jaunà apgabal-teesas nama.

Zenas masumà pirzejeem:

Burkani, ihsee wasaras	5	kap. lote
„ garee sarkanee	4	„ „
Beetes, garàs un apalàs	3	„ „
Zigorini	3	„ „
Petersili	3	„ „
Rahzeni, daschadas sortes	3	„ „
Salati	10	„ „
Redisi	3	„ „
Rutki, wasaras	3	„ „
„ seemas	3	„ „
Kirbi	3	„ „
Gurki, Kreewu	3, 4 un 5	„ „
„ Holandeeschu baltee	25	„ „
„ Holandeeschu salee	20	„ „
Selderini	8	„ „
Purawi	15	„ „
Kahli	3	„ „

Lopu baribas beetes

daschadas sortes, 25, 30, 35 un 40 kap. mahrz.

Lopu rahzeni	40	kap. mahrz.
„ **burkani,** milsigee, baltee	60	„ „
„ **burkani,** milsig., sarkanee	80	„ „
„ **kahli,** milsigee	50	„ „

Drukatu pamahzischanu, kà lopbaribas-augi jaaudsina, dodu sehklu pirzejeem par brihwu lihdsi.

Wisas puku un zitas sche minetas sehklas par lehtakàm zenam.

Atkalpahrdewejeem lehtakàs Rigas engroszenas.

Us galwoschanu labi dihgstoschas un pareisas sortes. 2

NB. Lai weltigi kawekli nerastos, laipni luhdsu apstellejumus us sewischka papira usrakstit.

Manà grahmatu- un bilschu-drukatawà, burtu-leetuwê un Latweeschu grahmatu pahrdotawà Rigà, pee Petera basnizas, ir dabujamas schahdas grahmatas:

Reinikis lapsa.

Weza pasaka diwpadsmit dseesmàs. Latwisti no C. G. G. Croon, Leelwahrdes un Leel-Juwprawm. mahz.

Makfà 40 kap.

Riga,

jeb: singe par Rigu un winas dsihwi. Otra druka.

Makfà 10 kap.

Sahls, sinepes un — pehrlites.

No —a.

Makfà 15 kap.

Ernsts Plates.

Печатать разрѣшается. Рига, 10 апрѣля 1892 г. — Рижскій Полиціймейстеръ Подполковникъ Рейхартъ. — Drukats un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernsts Plates, Rigâ, pee Petera basnizas.